

Sygn. akt **V Ca 893/22**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2023 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Beata Gutkowska

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2023 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. H.

przeciwko (...) z siedzibą w S. w I. Oddział w P.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie

z dnia 18 listopada 2021 r., sygn. akt I C 3083/20

oddala apelację.

Beata Gutkowska

Sygn. akt V Ca 893/22

UZASADNIENIE

Powódka J. H. pozwem z dnia 24 lipca 2020 r. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) z siedzibą w S. w I. Oddział w P. z siedzibą w W. kwoty 250 euro tytułem zryczałtowanego odszkodowania za odwołany lot o nr (...) na trasie K. – B. w dniu 26 lipca 2018 r., wraz z odsetkami za opóźnienie od dnia 29 września 2018 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i odsetek ustawowych za opóźnienie od kosztów procesu od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty oraz opłatą skarbową od pełnomocnictwa. Roszczenie o zapłatę odszkodowania oparto na Rozporządzeniu (WE) nr 261/2004 Parlamentu i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającym wspólne zasady odszkodowania i pomocy pasażerom w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 295/91. Powódka podniosła, że zgodnie z art. 2.4. Ogólnego Regulaminu Przewozu (...) umowa przewozu podlega interpretacji zgodnie z przepisami prawa (...).

W odpowiedzi na pozew pozwany wniosł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego przez powódkę. Ponadto wskazał, że odwołanie lotu nastąpiło jako efekt strajku (...) załogi pokładowej, co zaś zgodnie z art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004, stanowi nadzwyczajną okoliczność, która zwalnia przewoźnika z wypłaty odszkodowania.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska.

Wyrokiem z dnia 18 listopada 2021 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie oddalił powództwo i zasądził od powódki J. H. na rzecz pozwanego (...)z siedzibą w S. w I. Oddział w P. z siedzibą w W. kwotę 287,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wywiodła strona powodowa, zaskarżając go w całości, zarzucając naruszenie przepisów, tj.:

I. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 2.4. Ogólnego Regulaminu Przewozu (...) przez jego błędną wykładnię wyrażającą się w uznaniu, iż przepis ten należy rozumieć w ten sposób, iż określa prawo (...) jako właściwe do dokonania interpretacji umowy przewozu oraz ogólnych warunków przewozu i regulaminu, a nie jako prawo właściwe do rozpoznania sprawy;

II. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 2.4. Ogólnego Regulaminu Przewozu (...) przez jego błędną wykładnię i uznanie, iż przepis ten nie stanowi poddania stosunku między stronami prawu (...);

III. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 65 § 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że literalne brzmienie umowy ma prymat przed zgodnym zamiarem stron (w tym wypadku wola stron jest w istocie wyrażona przez stronę, która redagowała tekst umowy) i celem umowy, przejawiające się w błędnym uznaniu, że w ramach przepisu 2.4. Ogólnego Regulaminu Przewozu (...) strony uzgodniły poddanie zawartej umowy jedynie interpretacji według przepisów prawa (...) (literalne brzmienie), podczas gdy nie jest możliwe dokonywanie wykładni danego stosunku prawnego według określonego prawa i rozdzielenie stosunku kontraktowego od zasad wykładni, zaś celem umowy było poddanie całej umowy prawu (...), na co wskazuje także umiejscowienie ww. przepisu w Ogólnych Warunkach Przewozu (wykładnia celowościowa i systemowa);

IV. naruszenie prawa materialnego tj. art. 117¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 5 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, gdy podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia stanowi nadużycie zasad współzycia społecznego, albowiem powód pozostawał w usprawiedliwionym przekonaniu co do stosowania prawa (...) do oceny terminu przedawnienia roszczenia powoda w związku z treścią Ogólnych Warunków Przewozu, stosowanych i zredagowanych przez pozwanego, a nadto pozwany zawarł w treści Ogólnych Warunków przewozu postanowienia co do terminu przedawnienia sprzeczne z jego późniejszym stanowiskiem w procesie, co także wprowadziło w błąd powódkę co do terminu skierowania sprawy do sądu;

V. naruszenie prawa materialnego tj. art. 5 dyrektywy Rady 3/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. poprzez jego błędne niezastosowanie i niedokonanie wykładni umowy zawartej z konsumentem zgodnie z zasadą, iż wszelkie wątpliwości powinny być interpretowane na korzyść konsumenta;

VI. naruszenie prawa materialnego tj. art. 778 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie, w sytuacji, gdy w sprawie winny znaleźć zastosowanie przepisy prawa (...) dotyczące przedawnienia roszczeń.

W oparciu o powyższe zarzuty, wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 250 euro wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zryczałtowanego odszkodowania z tytułu odwołania lotu o oznaczeniu kodowym (...) z dnia 26 lipca 2018 r. na trasie K. – B. na podstawie Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy pasażerom w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91;

2. zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie kosztów procesu, poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych oraz zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł;
3. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu za postępowanie przed Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki nie zasługiwała na uwzględnienie.

Podniesione przez skarżącą zarzuty naruszenia prawa materialnego zmierzały w istocie do wykazania, iż Sąd I instancji błędnie uznał, iż roszczenia powódki przedawniały się w terminie rocznym od dnia, w którym miał być wykonany przewóz, nie zaś w terminie 6-letnim przewidzianym przez prawo (...).

W ocenie Sądu Okręgowego, nieuzasadniony jest podniesiony przez skarżącą zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego tj. art. 2.4. Warunków i Postanowień z dnia 15 sierpnia 2017 r. – Ogólny Regulamin Przewozu (...) (dalej: Ogólny Regulamin Przewozu) przez jego błędną wykładnię. Sąd I instancji prawidłowo wskazał, że opierając się na literalnym brzmieniu art. 2.4. Ogólnego Regulaminu Przewozu, można wyprowadzić wniosek, że prawo (...) miało mieć zastosowanie, zgodnie z postanowieniami Regulaminu, jedynie do interpretacji umowy przewozu, ogólnych warunków przewozu oraz regulaminu. Nie ma więc podstaw do zastosowania prawa (...) w zakresie przedawnienia roszczeń dochodzonych przez skarżącą na podstawie Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy pasażerom w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91. Przekonanie strony powodowej o zasadności poddania umowy przewozu prawu (...) w zakresie przedawnienia i zastosowaniu przy dochodzeniu roszczeń 6-letniego terminu przedawnienia, oparte na treści regulaminu przewoźnika obowiązującym strony w dniu zawarcia umowy, jest niezasadne i wbrew twierdzeniom skarżącej – nieusprawiedliwione. Nie istnieją bowiem przesłanki pozwalające uznać, że na podstawie art. 2.4. Ogólnego Regulaminu Przewozu strony umowy przewozu uzgodniły i miały zamiar objąć właściwością prawa (...) kwestię przedawnienia. Jak wskazano, podstawę roszczenia powódki stanowi rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91. Akt ten nie reguluje jednak terminu przedawnienia roszczeń, odsyłając tym samym do ustawodawstw krajowych. Sąd Okręgowy podziela twierdzenia Sądu Rejonowego dotyczące konieczności zastosowania w tego rodzaju sprawach art. 778 k.c., zgodnie z którym roszczenia z umowy przewozu osób przedawniają się z upływem roku od dnia wykonania przewozu, a gdy przewóz nie został wykonany - od dnia, kiedy miał być wykonany. Stanowisko takie, jak słusznie podkreślił także Sąd Rejonowy, potwierdzone zostało w uchwale z 17 marca 2017 r. w sprawie o sygn. akt III CZP 111/16, w której Sąd Najwyższy stwierdził, iż roszczenie pasażera w przypadku odwołania lotu, jego opóźnienia lub odmowy przyjęcia pasażera na pokład przedawnia się z upływem terminu rocznego zastrzeżonego dla umowy przewozu według art. 778 k.c. W ocenie Sądu Okręgowego należy również wyraźnie podkreślić, że dochodzenie roszczeń na podstawie Rozporządzenia (WE) nr 261/2004, nie wymagając do egzekwowania odpowiedzialności przewoźnika wykazywania jego winy ani powstałej szkody, czyni roczny termin przedawnienia na dochodzenie roszczeń wystarczającym i znajdującym uzasadnienie funkcjonalne. Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego, zarzuty skarżącej dotyczące błędnego zastosowania art. 2.4. Ogólnego Regulaminu Przewozu należało uznać za niezasadne. Sąd I instancji prawidłowo uznał, że w przedmiotowej sprawie nie mógł znaleźć zastosowania 6-letni termin przedawnienia roszczeń wynikający z prawa (...), a prawidłowym terminem był termin roczny przewidziany w art. 778 k.c., co czyni nieusprawiedliwionym także zarzut naruszenia art. 778 k.c. podniesiony przez skarżącego.

Ocena zarzutu naruszenia prawa materialnego – art. 117¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 5 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie oraz zarzutu naruszenia prawa materialnego tj. art. 5 dyrektywy Rady 3/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. poprzez jego błędne niezastosowanie i niedokonanie wykładni umowy zawartej z konsumentem zgodnie z zasadą, iż

wszelkie wątpliwości powinny być interpretowane na korzyść konsumenta, wymaga odniesienia się do dwóch kwestii. W ocenie Sądu Okręgowego, jak już wskazano, przekonanie strony skarżącej o zasadności poddania umowy przewozu prawu (...) w zakresie przedawnienia i zastosowaniu przy dochodzeniu roszczeń 6-letniego terminu przedawnienia, oparte na treści regulaminu przewoźnika obowiązującym strony w dniu zawarcia umowy, jest niezasadne i wbrew twierdzeniom skarżącej – nieusprawiedliwione. Wątpliwość, która zaistniała w przekonaniu skarżącej w tej sprawie nie przemawia na korzyść rozstrzygnięcia jej na korzyść konsumenta.

Nadto należy zauważyć, iż zgodnie z art. 119 k.c., terminy przedawnienia nie mogą być skracane ani przedłużane przez czynność prawną. Strony nie mogą zatem w drodze umowy ustalić terminu, w którym przedawnią się roszczenia pomiędzy nimi.

Nie miały też miejsca wyjątkowe okoliczności oraz przemawiające za nimi względy słuszności, które pozwalałyby Sądowi I instancji skorzystać z możliwości nieuwzględnienia upływu terminu przedawnienia roszczenia przeciwko konsumentowi. Zważyć należy, że przewóz lotniczy miał mieć miejsce w dniu 26 lipca 2018 r., zaś powódka wystąpiła z powództwem o zasądzenie odszkodowania w dniu 24 lipca 2020 r., a więc prawie dwa lata po planowanym locie. Nie można uznać przekroczenia terminu przedawnienia za nieznaczące. Tym bardziej, że powódka została wcześniej powiadomiona o odwołaniu lotu i otrzymała od pozwanego pełny zwrot kosztów biletu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Beata Gutkowska